

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра світової літератури

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
Наталія ВІННИКОВА

«29» *Серпень* 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
НАУКОВОГО СЕМІНАРУ
«ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ
(за напрямом дослідження)»**

для аспірантів

спеціальності 035 Філологія

освітнього рівня третього (освітньо-наукового) рівня

освітньо-наукової програми 035 Філологія

Київ – 2024

Розробник:

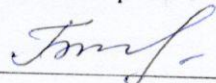
Бітківська Галина Володимирівна, завідувач кафедри світової літератури, доктор філологічних наук, доцент.

Викладач:

Бітківська Галина Володимирівна, завідувач кафедри світової літератури, доктор філологічних наук, доцент.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри світової літератури

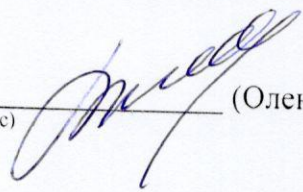
Протокол від 28 серпня 2024 р. № 9

Завідувач кафедри (Галина БІТКІВСЬКА)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми 035 Філологія_

(назва освітньої програми)

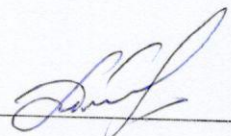
28.08. 2024 р.

Гарант освітньо-наукової програми (Олена БРОВКО)

(підпис)

Робочу програму перевірено

«29». 08. 2024 р.

Завідувач аспірантури, докторантури Ілона ТРИГУБ

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № _____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № _____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № _____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № _____
підпис П.І.Б.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	Заочна
Тенденції розвитку зарубіжної літератури (за напрямом дослідження)		
Вид дисципліни	вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	3 / 90	
Рік навчання	3	3
Семестр	5	5
Кількість змістових модулів з розподілом:	2	2
Обсяг кредитів	3	3
Обсяг годин, в тому числі:	90	90
Аудиторні	24	
Модульний контроль	6	
Самостійна робота	60	90
Форма семестрового контролю	Залік	Залік

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Вивчення наукового семінару «Тенденції розвитку зарубіжної літератури (за напрямом дослідження)» передбачає формування таких компетенцій:

ЗК 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до генерування та обґрунтування нових ідей.

ЗК 2 Здатність до пошуку, обробки, систематизації, аналізу та критичної оцінки інформації з різних джерел; критичного мислення; аналізу міждисциплінарних явищ та процесів; розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності; реалізації власного аксіологічного та наукового потенціалу.

ЗК 3 Здатність ефективно застосовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 8 Здатність до громадянської та соціальної активності й відповідальності.

ЗК 9 Усвідомлення суспільної ваги моральних, культурних, наукових цінностей і шляхів їх збереження та примноження

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК 1 Засвоєння й осмислення основних наукових концепцій, історії розвитку та сучасного стану філологічних знань, актуальних теоретичних і практичних проблем. Здатність аналізувати філологічні явища з погляду фундаментальних принципів і знань та на основі відповідних загальнонаукових методів.

СК 2 Здатність планувати, обґрунтовувати та оцінювати філологічне дослідження та передбачати його результати.

СК 3 Здатність збирати дані для філологічного дослідження, науково систематизувати, аналізувати та інтерпретувати філологічні явища.

С4 Здатність розв'язувати широке коло проблем і завдань у галузі філології з використанням теоретичних та експериментальних методів.

СК 5 Здатність оперувати ґрунтовними лінгвістичними знаннями, зокрема в сфері лінгвосеміотики, концептології, контрастивної лінгвістики, семантики; застосовувати різні види лінгвістичного аналізу.

СК 6 Здатність аналізувати твори різних родів, жанрів, стилів, національних літератур у теоретико-літературних, культурологічних та компаративних аспектах; демонструвати розуміння проблем літературної стилістики, сучасних тенденцій літературознавчої генерики і генології.

СК 7 Здатність аналізувати явища української літератури в діахронії та світовому контексті, визначати їхню специфіку, виявляти тенденції їх розвитку.

СК 8 Здатність планувати і здійснювати комплексні наукові дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання, зокрема у міждисциплінарних напрямках; планувати, тактично й стратегічно організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі філології; здійснювати проектну діяльність на засадах лідерства.

3. Результати навчання за дисципліною

РН 1 Демонструвати знання в галузі гуманітаристики, зокрема філології: глибоке розуміння ролі науки, освіти і культури в розвитку цивілізації; знання філософії та методології науки; застосування філософських ідей і концепцій у власних дослідженнях; знання структури, форм і методів наукового пізнання, їхньої еволюції, методології наукових досліджень.

РН 2 Виявляти глибокі теоретичні знання в обсязі, необхідному для розв'язання професійних і науково-дослідних завдань, зокрема: основних класичних і новітніх філологічних концепцій; фундаментальних праць з обраного напрямку дослідження; змісту теоретичних і прикладних філологічних дисциплін; теоретичних і практичних проблем у галузі дослідження.

РН 5 Проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення наукових концепцій, підходів і поглядів у галузі дослідження; формулювати, обґрунтовувати та захищати власну наукову позицію та концепцію.

РН 7 Складати, обґрунтовувати та оцінювати план і дизайн філологічного дослідження, передбачати його результати; використовувати для обґрунтування висновків належні докази, наявні літературні дані.

РН 15 Професійно, аргументовано, етично виражено і соціально відповідально пояснювати сутність конкретних філологічних явищ та пов'язаних з ними наукових проблем, висловлювати власну думку щодо них.

РН 16 Критично оцінювати наукові філологічні напрями, школи, підходи і методи на основі їх аналізу, порівняння та класифікації.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт			
		Аудиторна:		Модульний контроль	Самостійна
		Лекції	Семінари		
Змістовий модуль I.					
У перспективі екзистенціалізму					
Тема 1. Вступ до наукового семінару «Тенденції розвитку зарубіжної літератури (за напрямом дослідження)». Основні тенденції в американській літературі постіндустріального суспільства		2		-	
Тема 2. Американський екзистенціалізм. Норман Мейлер.		2	2		10
Тема 3. Екзистенціалістські мотиви в драматургії. Едвард Олбі .		2	2	2	20
Змістовий модуль II.					
У перспективі культурології					
Тема 4. Американський фемінізм		2		-	
Тема 5. Творчість Тоні Моррісон		2	4	2	10
Тема 6. Азійсько-американська література: ідентичність		2			-
Тема 7. Азійсько-американська література: гендер		2	2	2	20
Усього	90	14	10	6	60

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт			
		Аудиторна:			Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	
Змістовий модуль I. У перспективі екзистенціалізму					
Тема 1. Вступ до наукового семінару «Тенденції розвитку зарубіжної літератури (за напрямом дослідження)». Основні тенденції в американській літературі постіндустріального суспільства		-		-	10
Тема 2. Американський екзистенціалізм. Норман Мейлер.		-	-		20
Тема 3. Екзистенціалістські мотиви в драматургії. Едвард Олбі .		-	-	-	10
Змістовий модуль II. У перспективі культурології					
Тема 4. Американський фемінізм		-		-	10
Тема 5. Творчість Тоні Моррісон		-	-	-	10
Тема 6. Азійсько-американська література: ідентичність		-			10
Тема 7. Азійсько-американська література: гендер		-	-	-	20
Усього	90	-	-	-	90

5. Програма наукового семінару

Тема 1. Вступ до наукового семінару «Тенденції розвитку зарубіжної літератури (за напрямом дослідження)».

Основні тенденції в американській літературі постіндустріального суспільства.

Нова генерація американців після Другої світової війни. Зміна моделі американського роману про війну: «від міметичних форм до передачі трагічного абсурду війни» (Т. Денисова). Мотив протистояння людини і системи в романах про війну: «Звідси і назавжди» (1951) Джеймса Джонса і «Голі і мертві» (1948) Нормана Мейлера. Нова хвиля «втраченого покоління».

Тема 2. Американський екзистенціалізм. Норман Мейлер.

Норман Мейлер (1923-2007) як один із засновників і чільних представників «нового журналізму»; автор 39 книжок художньої і публіцистичної прози. Сценарист, кінорежисер. Епатаж в особистому житті (8 дітей, 6 дружин). «Білий негр» (1957) Мейлера як маніфест американського екзистенціалізму. Соціальний тип «хіпстер» – «enfant terrible навиворіт», особа, що ховається; характерні ознаки хіпстера (за Мейлером). Сучасне тлумачення поняття хіпстер.

Тема 3. Екзистенціалістські мотиви в драматургії. Едвард Олбі .

Екзистенціалістські мотиви в драматургії Теннессі Вільямса (1911–1983): тема самотності в «Скляному звіринці» (1945), п'єсах «Трамвай бажання» (1947) і «Кішка на розпеченому даху» (1955). Американська ментальність у драмі Артура Міллера (1915–2005) «Смерть комівояжера» (1949).

Едвард Олбі (1928–2016), найвідоміша п'єса «Не боюся Вірджинії Вульф», переклад українською мовою Ярослава Стельмаха (журнал «Всесвіт», 1994). Поетика абсурду у творі, символіка імен. Екранізація 1966 р., виконавці головних ролей Елізабет Тейлор і Річард Бертон.

Тема 4. Американський фемінізм

Історія американського фемінізму (І.Фізер): від 1848 р. до сучасної Асоціації жіночих студій. Поняття сучасної феміністичної літературної критики. Питання умовності і соціалізації в художній літературі, викриття механізмів патріархальності. Періодизація жіночого письма, за Е. Шовалтер: фемінний етап 1840-1880 рр., феміністичний етап (1880-1920 рр.; жіночий етап від 1920 і донині. Твори С.Зонтаг (1933–2004) про фемінізм. Біографія С.Зонтаг Бенджаміна Мозера «Зонтаг: її життя та робота» (2019; Пулітцерівська премія 2020).

Тема 5. Творчість Тоні Моррісон

Тоні Моррісон (1931-2019), лауреат Нобелівської премії 1999 року як авторка, «що у своїх наповнених мріями і поезією романах пожвавила важливий аспект американської реальності». Писала романи, новели, твори для дітей, поезію. Роман «Кохана» (1987) (Пулліцерівська премія за художню книгу, 1988 рік): головна героїня Сет, «чорна жінка незвичайної долі із трагічною стигмою рабства»

(Т. Денисова), «сучасна Медея». Афро-американський менталітет; епічний час; проблеми гендеру в романі.

Тема 6. Азійсько-американська література: ідентичність

Самовизначення низки етнічних літератур у мультикультурному просторі США з 1970-х років. Визнані твори: романи «Жінка-воїн» (1976) Максін Гонг Кінгстон, «Клуб радості і талану» (1989) Емі Тан; п'єса «М.Батерфляй» (1988) Д.Гванга. Традиційні цінності у творах: мотив повернення на батьківщину, сім'я, шанобливе ставлення до освіти, расова дискримінація. Вираження ідентичності в оповіданні Сігрід Нуньєс «Чанг»: «Китайці такі, як усі».

Тема 7. Азійсько-американська література: гендер

Творчість Бгараті Мухерджі (1940-2017) як шлях від експатріантки до іммігрантки. Романи Б. Мухерджі, написані в Канаді – «Донька Тигра» (1971), «Дружина» (1975) – як зображення життя експатріантів з Індії. Життя в Берклі, романи «Володар світу» (1993), «Залиш це мені» (1997), «Бажані доньки» (2002), «Наречена для дерева» (2004). Дослідження Н. Бідасюк про творчість Б. Мухерджі.

Джумпа Лахірі (нар 1967 р.) – американська письменниця бенгальського походження, оповідання «Кому яке діло» (журнал «Всесвіт», 2007), гендерна проблематика у творі.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень аспірантів

№ п/п	Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	К-сть одиниць	Модуль 1-2
1.	Відвідування лекцій	1	7	7
2.	Відвідування семінарських занять	1	5	5
3.	Робота на семінарському занятті	10	5	50
4.	Виконання завдання для самостійної роботи	5	2	10
5	Модульний контроль	25	3	75
Разом				147 балів коэф. 1,47

Умовою зарахування вивчення наукового семінару «Тенденції розвитку зарубіжної літератури (за напрямом дослідження)» є отримання аспірантом не менше 60-ти балів за результатами всіх видів означених робіт.

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Тема 1. Роман Дж. Керуака «На дорозі»

Завдання:

Екзистенціалізм як філософське вчення і літературний напрям.

Творчість Джека Керуака (1922-1969) як фіксація переважання емоцій над розумом.

Роман Керуака «На дорозі» (1957) як роман-імпровізація, втілення філософії бітництва.

Тема 2. Роман Емі Тан «Клуб веселощів і удачі»

Емі Тан (нар. 1952 р.) як американська письменниця китайського походження.

Китайсько-американська ідентичність в романі «Клуб веселощів і удачі» («The Joy Luck Club», 1989). Структура роману. Культурні цінності покоління матерів і покоління дочок. Репрезентація китайської ідентичності за допомогою традиційних образів (нефритовий медальйон, черепаха, сороки, фен-шуй, китайська астрологія, страви китайської кухні тощо). Гендерна проблематика в романі.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
4-5	представлений матеріал повністю або на достатньому рівні розкриває тему, містить додаткові інформативні відомості або пояснення, оформлено за вимогами
2-3	є неточності у викладенні матеріалу, відсутня логічна послідовність, існують недоліки у оформленні
0-1	робота не відповідає вимогам, виконана за іншою темою; матеріал представлено частково, допущені фактичні помилки в змісті роботи

6.3. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Семестровий контроль з наукового семінару «Тенденції розвитку зарубіжної літератури (за напрямом дослідження)» проводиться відповідно до робочого навчального плану у вигляді вирахування максимальної суми балів в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою. Під час встановлення суми балів враховується засвоєння аспірантом теоретичного та практичного матеріалу з 3 модулів і оцінюється за результатами поточного контролю (поточного опитування, виконання самостійної роботи, відповідей на семінарах тощо) протягом семестру (див. 6.1). Отриманий показник успішності за 100-бальною шкалою оцінювання переводимо в рейтингову оцінку.

Порядок переведення рейтингових показників успішності

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань(умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

6.4. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Основні тенденції в американській літературі постіндустріального суспільства.
2. Нова генерація американських письменників після Другої світової війни.
3. Зміна моделі американського роману про війну.
4. Мотив протистояння людини і системи в романах про війну Джеймса Джонса і Нормана Мейлера.
5. Есе «Білий негр» Мейлера як маніфест американського екзистенціалізму.
6. Соціальний тип «хіпстер» в есе Мейлера «Білий негр».
7. Екзистенціалістські мотиви в драматургії Теннессі Вільямса.
8. Американська ментальність у драмі Артура Міллера «Смерть комівояжера».
9. Поетика абсурду в п'єсі Едварда Олбі «Не боюся Вірджинії Вульф».
10. Символіка імен у п'єсі Едварда Олбі «Не боюся Вірджинії Вульф».
11. Історія американського фемінізму
12. Питання умовності і соціалізації в художній літературі, викриття механізмів патріархальності.
13. Періодизація жіночого письма, за Е. Шовалтер.
14. Твори С. Зонтаг про фемінізм.
15. Творчість Тоні Моррісон: основні твори і мотиви.
16. Історичне тло в романі Тоні Моррісон «Кохана»
17. Афро-американський менталітет в романі Тоні Моррісон «Кохана».
18. Епічний час в романі Тоні Моррісон «Кохана».
19. Проблеми гендеру в романістиці Тоні Моррісон.
20. Традиційні цінності у творах авторів азійсько-американського походження.
21. Вираження ідентичності в оповіданні Сігрід Нуньес «Чанг»: «Китайці такі, як усі».
22. Творчість Бгараті Мухерджі як шлях від експатріантки до іммігрантки.
23. Дослідження Н. Бідасюк про творчість Б. Мухерджі.
24. Гендерна проблематика в оповіданні Джумпи Лахірі «Кому яке діло».
25. Китайсько-американська ідентичність в романі Емі Тан «Клуб веселощів і удачі».

VII. Навчально-методична карта наукового семінару «Тенденції розвитку зарубіжної літератури (за напрямом дослідження)»
Разом: 90 год., лекції – 14 год., семінарські заняття – 10 год., МК 6 год, самостійна робота – 60 год., залік.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI			
Модулі	Змістовий модуль I													
Назва модуля	Змістовий модуль II													
К-сть балів за модуль	У перспективі екзистенціалізму													
Лекції	55 балів													
Теми лекцій	92 бали													
Теми семінарських занять	Семінар 1 Тема 1. Вступ до наукового семінару «Тенденції розвитку зарубіжної літератури (за напрямом дослідження)». Основні тенденції в американській літературі постіндустріального суспільства I б		Тема 2. Американський екзистенціалізм. Норман Мейлер. I б		Тема 3. Екзистенціалістські мотиви в драматургії. Едвард Олбі. I б		Семінари 3-4 Тема 4. Американський фемінізм I б		Тема 5. Творчість Тоні Моррісон I б		Тема 6. Азійсько-американська література: ідентичність I б		Тема 7. Азійсько-американська література: гендер I б	
МК	МК 1				МК 2				МК 3					
Сам. робота	Тема 1 (5 балів) Тема 2 (5 балів)													
Підсумковий контроль	Заг. кількість балів 147, коефіцієнт 1,47 Залік													

8.Рекомендовані джерела

Основні:

Художні твори

Мейлер Норман. Білий негр. Поверхневі роздуми про хіпстер
 Олбі Едвард. Не боюся Вірджинії Вулф.
 Керруак Дж. На дорозі
 Тоні Моррісон. Кохана
 Мухерджі Бгараті. Невидима жінка
 Джумпа Лахірі. Кому яке діло
 Тан Емі. Клуб веселоців і удачі

Підручники

Денисова Т.Н. Історія американської літератури. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2012. 487 с.
 Висоцька Н.О. Єдність множинного. Американська література кінця ХХ - початку ХХІ століть у контексті культурного плюралізму: Монографія. К.: Вид. центр КНЛУ, 2010. 456 с.

Додаткова:

Анісімова Л.В. Американська література: від витоків до доби реалізму: навч. Посібник. К.: КУБГ, 2023. 124 с.
 Анісімова Л.В. Апогей тілесності в академічному романі Девіда Галефа «Плоть». (2021). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія», 11(79), 153-158.* <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/3313>
 Антологія світової літературно-критичної думки ХХ ст. Під ред. М.Зубрицької. Львів, 1996.
 Баррі П. Вступ до теорії: літературознавство і культурологія [пер. з англ. О.Погинайко]. К.: Смолоскип, 2008. 360 с.
 Бідасюк Н. Бгараті Мухерджі: шлях до американської літератури. *Слово і час.* 2006. №7. С.62-67.
 Бітківська Г.В. Сучасний літературний журнал : інтермедіальний дискурс. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2019. 468 с.
 Вечоринська Т. Знайомство з сино-американською літературою: феномен Емі Тан. *ВІСНИК Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Східні мови та літератури*, 2023, 1(26), 48-54. <https://oriental.bulletin.knu.ua/article/view/615>.
 Вишницька Ю.В. Міфологічні сценарії в сучасному художньому та публіцистичному дискурсах. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2016. 612 с.
 Гайдаш А.В. Дискурс старіння у драматургії США: проблемне поле, семантика, поетика. Дніпро: Акцент ПП, 2019. 416 с.
 Гальчук О.В. Тексти по колу: пізнати Себе в Іншому. К., 2019. 268 с.
 Енциклопедія постмодернізму / За ред. Чарлза Е. Вінквіста та Віктора Е. Тейлора. Переклад з англ. Віктора Шовкуна; наук. ред. Олексій Шевченко. К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2003. URL: <http://www.scribd.com/doc/83453829/Енциклопедія-постмодернізму>.
 Зарубіжні письменники. Енциклопедичний словник: У 2 т. Тернопіль, 2005.
 Жукова Наталія. Елітарна література в іменах: монографія. К.: Ін-т культурології НАМ України, 2016. 304 с.
 Нестелєєв М. Лабіринти американського постмодернізму: у 2 т. Київ: Темпора, 2023.
 Овчаренко Н. Канадський літературний канон на зламі століть. Київ : Видавництво гуманітарної літератури, 2006. 311 с.
 Павличко С. Зарубіжна література: Дослідження та критичні статті. К., 2001.

- Поліщук Я. Інкорпорація документального ресурсу в сучасній художній літературі. *Слово і час*. 2018. №9. С. 3-10.
- Таранік-Ткачук К., Бітківська Г.В. Історія зарубіжної літератури кінця ХХ – початку ХХІ століття. К.: КУБГ, 2012. 144 с.
- Фізер І.М. Американське літературознавство. К.: ВД «КМА», 2006. 108 с.
- Чернишова С. О. Дискурс міграції в художній прозі США початку ХХІ століття. Київ: Вадекс, 2024. 400 с.
- Шимчишин М.М. Гарлемський ренесанс (історія, теорія, поетика та афро-американська самість): монографія. Тернопіль, 2010. 320 с.
- Шимчишин М. М. Художнє вираження афро-американської ідентичності у літературному дискурсі Гарлемського ренесансу : автореф. дис. ... д-р. філол. наук : 10.01.06 Теорія літератури, 10.01.04 Література зарубіжних країн. Київ, 2012. 26 с.
- Шостак О. Г. Художні вираження національної ідентичності в творчості сучасних північноамериканських письменників корінного походження: монографія. К.: Талком, 2020. 544 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <https://soundcloud.com/kultpodcast>
2. <https://starylev.com.ua/news/20-lekciy-pro-literaturu-vid-mysteckogo-arsenalu-u-vilnomu-dostupi>
3. Український інститут книги <https://ubi.org.ua/uk>
4. Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України
<http://dspace.nbuv.gov.ua/>

ДОДАТОК

до робочої програми
наукового семінару «Тенденції розвитку зарубіжної літератури (за напрямом дослідження)»

Плани семінарських занять

Семінар 1

Мейлер Норман. Білий негр. Поверхневі роздуми про хіпстер (1957)

Питання для обговорення

1. Мейлер Норман: основні факти життя
2. Художня творчість: роман «Голі і мертві» (1948).
3. Есе «Білий негр»: ознаки екзистенціалізму, структура твору.
4. Образ хіпстера в есе; сучасне тлумачення терміна.

Література

1. Мейлер Норман. Білий негр. Поверхневі роздуми про хіпстер

https://www.dissentmagazine.org/online_articles/the-white-negro-fall-1957/

2. Денисова Т. Історія американської літератури ХХ ст. К., 2012. С.247-251.

Семінар 2

Олбі Едвард. Не боюся Вірджинії Вулф (1962)

Питання для обговорення

1. Олбі Едвард: життєвий і творчий шлях.
2. Тематика і проблематика п'єси «Не боюся Вірджинії Вулф»
3. Особливості розвитку сюжету. Семантика і філософічність фіналу.
4. Абсурдизм, екзистенційні мотиви у п'єсі.
5. Екранізація п'єси у 1966 р. (у ролях Елізабет Тейлор, Річард Бертон).

Література

1. Олбі Едвард. Не боюся Вірджинії Вулф. Всесвіт. 1994. №10. С. 75-122.
https://chtyvo.org.ua/authors/Edward_Franklin_Albee/Ne_boius_Virdzhynii_Vulf/
2. Денисова Т. Історія американської літератури ХХ ст. К., 2012. С.387-390.

Семінар 3-4

Тоні Моррісон. Кохана (1987)

Питання для обговорення

1. Тоні Моррісон: життя і творчість.
2. «Кохана»: особливості сюжету і композиції.
3. Система образів у творі.
4. Характеристика головної героїні Сет.
5. Поєднання реального з міфічним у творі.

Література

1. Моррісон Т. Кохана. https://chtyvo.org.ua/authors/Morrison_Toni/Kokhana/
2. Денисова Т.Н. Історія американської літератури. К.: Вид. дім «Киево-Могилянська академія», 2012. С. 425-444.

3. Угляр Л.В. Психологізм прози Тоні Моррісон. К., 2017 [chrome-extension://efaidnbnmnibpcajpcgclefindmkaj/https://shron1.chtyvo.org.ua/Uhliai_Liudmyla/Psukholohizm_prozy_Toni_Morrison.pdf?](chrome-extension://efaidnbnmnibpcajpcgclefindmkaj/https://shron1.chtyvo.org.ua/Uhliai_Liudmyla/Psukholohizm_prozy_Toni_Morrison.pdf)
4. Висоцька Н.О. Єдність множинного. Американська література кінця XX - початку XXI століть у контексті культурного плюралізму: Монографія. К.: Вид. центр КНЛУ, 2010. С. 182-200.

Семінар 5

Джумпа Лахірі. Кому яке діло

Питання для обговорення

1. Сюжет оповідання, особливості розвитку дії.
2. Система образів.
3. Образ бенгалки Сенг – національна ідентичність у повсякденності.
4. Образи чоловіків в оповіданні.

Література:

1. Джумпа Лахірі. Кому яке діло. *Всесвіт*. 2007. № 11-12. С. 50-74.
2. Висоцька Н.О. Єдність множинного. Американська література кінця XX - початку XXI століть у контексті культурного плюралізму: Монографія. К.: Вид. центр КНЛУ, 2010. С. 298-340.
3. Анісімова Л.В. Апогей тілесності в академічному романі Девіда Галефа «Плоть». (2021). *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологія»*, 11(79), 153-158. <https://journals.oa.edu.ua/Philology/article/view/3313>
4. Вишницька Ю. Концепт пам'яті в романі Салмана Рушді Опівнічні діти: ідіостильові маршрути повернення додому. *ТЕКА Komisji Polsko-Ukraińskich Związków Kulturowych*, Tom 6 Nr 17 (2022), 6 (17). С. 1-18. <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/43830>